

Elida Ružić

FRONTALNI OBLIK RADA U FUNKCIJI UVODENJA UČENIKA U SKUPNE OBLIKE RADA

1. UVOD

Ciljevi i zadaće Tjelesne i zdravstvene kulture mogu se ostvariti na različite načine, a jedan od njih su dobro izabrani i primijenjeni metodički organizacijski oblici rada.

Naime, nastavni plan i program određuje broj sati nastave Tjelesne i zdravstvene kulture, nastavno gradivo, omogućava izbor i obujam tjelesnih vježbi, a učitelj je taj koji odlučuje kako će to postići u praksi. Dakle, prije svega od učitelja ovisi u kojoj će mjeri i kako iskoristiti postojeće uvjete rada, kako će iskoristiti prostor, opremu i sredstva, kakav će biti intenzitet rada, kako će iskoristiti raspoloživo vrijeme na satu ili jednom riječju, kakva će biti kvaliteta i kvantiteta njegova rada (Findak, 1992.)

Iako su u svakodnevnoj praksi učitelja upravo ta pitanja najčešće prisutna, poglavito u nastavi, želja nam je da ovom prigodom pokušamo odgovoriti na jedno od njih, a to je: kakva je uloga frontalnog oblika rada u uvođenju učenika prvog razreda osnovne škole u skupne organizacijske oblike rada?

2. FRONTALNI RAD KAO PRETHODNICA SKUPNIM OBLICIMA RADA

Kao što je vidljivo opredijeli smo se za metodičke organizacijske oblike rada koji se koriste u nastavi Tjelesne i zdravstvene kulture. Naime, iako smo svjesni da samo nastava ili, još konkretnije, sat Tjelesne i zdravstvene kulture ne može zadovoljiti ne samo biološke potrebe za kretanjem nego ni ostale potrebe učenika, ipak smatramo da upravo sat Tjelesne i zdravstvene kulture, kao dominantni organizacijski oblik rada, predstavlja osnovni uvjet i za uvođenje učenika u ostale organizacijske oblike rada. Ta činjenica ima posebnu specifičnu težinu kada se radi o učenicima prvog razreda osnovne škole, jer njih treba za izvannastavne oblike rada pripremiti upravo putem tzv. redovite nastave Tjelesne i zdravstvene kulture (Ružić, 2001.).

Primjereno tome, postavlja se pitanje, koje metodičke organizacijske oblike rada možemo primjenjivati u glavnom "A" dijelu sata s učenicima prvog razreda osnovne škole?

S obzirom da jednostavniji metodički organizacijski oblici rada trebaju prethoditi složenijim prema važećim metodičkim načelima, smatramo da bi trebali početi s frontalnim oblikom rada, kako bismo stvorili uvjete za prijelaz na skupne metodičke organizacijske oblike rada. Zašto? I pored poznatih nedostataka koje ima frontalni oblik rada, držimo da primjena nekog drugog metodičkog organizacijskog oblika rada na početku školske godine, tj. s polaskom djece u školu ne dolazi u obzir! To iz razloga što djeca dolaze u školu iz različitih sredina, s različitim navikama, dojučerašnji način života, koji je pripadao jedino njima i njihovoj obitelji, sada trebaju prilagoditi ne samo novoj već znatnoj većoj “obitelji”, tj. razrednom kolektivu. Kako i taj razredni kolektiv treba formirati, a osnovna karakteristika frontalnog oblika rada i jest da svi učenici istodobno izvode isti zadatak pod direktnim rukovođenjem učitelja, nije teško zaključiti da je upravo taj metodički organizacijski oblik rada najpogodniji da bismo to ostvarili. Osim toga, prednosti primjene frontalnog oblika rada u tom razdoblju proizlaze i iz činjenice, što učenici prvog razreda ne poznaju ni elementarne vježbe postrojavanja, što se teško snalaze u vježbanom prostoru, što ne poznaju i ne znaju rukovati s opremom, nastavnim sredstvima i pomagalima i drugo. Sve se odvija pod izravnim rukovođenjem učitelja (Findak, 1999.).

Dakle, na osnovi dosad izloženog, nerijetko prisutno mišljenje prema kojem treba odmah na početku prvog razreda “startati” s primjenom skupnih oblika rada, ne mogu se prihvatiti. Prema našem mišljenju istina je “na drugoj strani”! Kao svaki metodički organizacijski oblik rada i ovaj oblik rada ima svoje prednosti i slabosti.

Jedno je sigurno, za uspješno provođenje frontalnog oblika rada potrebni su dobri uvjeti rada, koje u praksi uvijek ne susrećemo. To je prema našem mišljenju jedan od glavnih uzroka zašto treba težiti što ranijoj primjeni skupnih već u prvom razredu osnovne škole. Međutim, to nas istodobno dovodi do zaključka da su svi pokušaji i mišljenja, koja se svode na to da bi u prvom razredu osnovne škole trebalo odmah početi s primjenom skupnih metodičkih organizacijskih oblika rada, jednostavno neodrživo. Utoliko više što učenike treba osposobiti za uvođenje u zahtjevnije metodičke organizacijske oblike rada putem jednostavnijih, a frontalni oblik rada je, zbog već naznačenih komparativnih prednosti za to i pogodan i podoban. Zbog toga u radu s učenicima prvog razreda osnovne škole treba početi s primjenom frontalnog oblika rada, ali se iz već iznijetih razloga na njegovoj primjeni treba zadržati samo toliko koliko je potrebno da se stvore uvjeti za prijelaze na jednostavnije skupne metodičke organizacijske oblike rada (Prskalo, Ružić, Mašić, 2007.).

3. ZAKLJUČAK

Na osnovi svega što je u ovom radu izloženo proizlazi da metodički organizacijski oblici rada predstavljaju jedan od osnovnih uvjeta za uspješno provođenje nastave tjelesne i zdravstvene kulture. Da bi se njihove komparativne prednosti iskoristile u što je mogućoj većoj mjeri, držimo da osobitu pozornost treba pokloniti uvođenju učenika u primjenu metodičkih organizacijskih oblika rada. Primjereno tome, zbog izrazitih prednosti frontalnog oblika rada, u prvom razredu osnovne škole ili točnije, na samom početku školske godine treba primijeniti frontalni oblik rada, kako bismo što prije stvorili uvjete za uvođenje učenika u jednostavnije skupne metodičke organizacijske oblike rada.

4. LITERATURA

1. Findak, V. (1992.): *Metodički organizacijski oblici rada u edukaciji, sportu i sportskoj rekreaciji*, Mentorex, Zagreb
2. Findak, V.(1999.): *Metodika tjelesne i zdravstvene kulture*, Školska knjiga, Zagreb
3. Ružić, E.(2001.): *Uloga nastavnika u osiguravanju optimalnog opterećenja na satu tjelesne i zdravstvene kulture*. U Zborniku: 10. ljetna škola kineziologa Hrvatske, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Hrvatski olimpijski odbor, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb,
4. Prskalo I., E. Ružić i I. Mašić (2007.): *Materijalno tehnički uvjeti za provedbu organizacijskih oblika rada u tjelesnom i zdravstvenom odgojno-obrazovnom području*. U Zborniku: 16. ljetna škola kineziologa Hrvatske, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Hrvatski olimpijski odbor, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb